

digere, om Eksporten havde fundet Sted paa et tidligere Tidspunkt og paa det tidligst mulige Tidspunkt. I den Henseende har jeg imidlertid fulgt Traditionen fra de foregaaende Aar, da Staten ogsaa havde Indtægt og Risiko ved Eksporten, idet jeg har overladt De forenede Sukkerfabrikker, der paa Statens Vegne har administreret Sukkerordningen, at bestemme Tidspunktet for Eksporten. Uden at gaa nogen for nær kan det vel nok siges, at Sukkerfabrikkerne repræsenterer vort Lands højeste Sagskundskaab med Hensyn til Sukkermarkedet ude omkring os, og det har været saa meget rimeligere at overlade til dem at forestaa Eksporten, som de ifølge den trufne Overenskomst skulde have 5 pCt. af Merfortjenesten ved Eksporten af et nærmere angivet Kvantum Sukker og altsaa var direkte interesserede i at opnaa den størst mulige Eksportfortjeneste, ligesom ogsaa Roedyrkerne havde en meget betydelig Interesse i denne Eksport. Den hele Ordning byggede i Virkeligheden paa den Forudsætning, at Sukkerfabrikkerne skulde forestaa Eksporten, thi hvis Staten selv optraadte som Disponent i denne Henseende og skød den handelskyndige Viden til Side, saa vilde en Eksport foretaget paa et ufordelagtigt Tidspunkt kunne medføre et i hvert Fald moralsk berettiget Krav paa Erstatning fra Fabrikernes, maaske ogsaa fra Roedyrkernes Side.

Paa et tidligt Tidspunkt — det var allerede i November Maaned, da Eksportprisen endnu var høj — lod Ministeriet forespørge, om der ikke var Grund til at eksportere. Men fra Sukkerfabrikernes Side mente man ikke efter de Oplysninger, der forelaa, at kunne tilraade det. Jeg ønsker her at udtale, at der ikke kan være mindste Tvivl om, at Sukkerfabrikkerne efter bedste Skøn har varetaget denne Side af Sagen baade i deres egen, i Roedyrkernes og i Statskassens Interesse. Men for øvrigt maa jeg sige, at dette Spørgsmaal om Tidspunktet for Eksporten har meget ringe finansiel Betydning, fordi det paa Grund af Sukkerhøstens ringe Størrelse var givet, at hvis Hjemmeforbruget skulde tilfredsstilles, vilde der kun være meget smaa Kvanta til Eksport.

Noget helt andet er, at der selvfølgelig kunde være tjent store Summer ind til Statskassen, om hele Høsten sidste Efteraar straks var blevet solgt ud af Landet og Landets Konsum efterhaanden købt tilbage igen under stadig faldende Priser. Jeg overlader til Oppositionspartierne — de er jo baade bagkloge og sidekloge — at

udregne, hvor stor Indtægt Statskassen i saa Fald kunde have haft, og jeg anviser dem gerne dette Regnestykke til Brug i Agitationen, hvor jeg har en Følelse af, at de gamle Numre efterhaanden begynder at blive noget forslidte.

Men det eneste virkelig effektive Middel til at forbedre Sukkerordningens finansielle Virkninger var under de foreliggende Forhold at foretage en klækkelig Forhøjelse af de almindelige Sukkerpriser i Hjemmeforbruget, og denne Udvej blev ogsaa omtalt saavel af det ærede Medlem Hr. Pitzner som af det ærede Medlem Hr. Rode. Hvis Prisen paa Husholdningssukker, der hele Aaret har været 58 Ø., for et helt Sukkeraar havde været forhøjet til 91 Ø., eller blot i de tre sidste Fjerdingaar efter 1. Januar havde været forhøjet til 102 Ø., hvilket netop var Produktionsprisen, saa vilde Ordningen paa det nærmeste have kunnet balancere, saaledes som det var Forudsætningen.

Det ærede Medlem Hr. Rode var intet Øjeblik i Tvivl om, at det var min Fejl, at en Forhøjelse af Husholdningssukkerprisen ikke havde fundet Sted, og Tonen var, da det ærede Medlem talte derom, streng og truende. Om sin egen Stilling til Spørgsmaalet udtrykte det ærede Medlem sig derimod med betydelig større Forsigtighed, idet han efter Fortrykket, som jeg har læst for at genfremkalde de betydningsfulde Udtalelser, for at se, om der var Mulighed for at faa en Antydning af en selvstændig Mening fra det ærede Medlem, udtalte: Ja, det kan godt være, at Sukkerprisen burde have været forhøjet. Højere turde det ærede Medlem ikke hæve sig, da han skulde omtale dette, der dog var Sagens Realitet: Ja, det kan godt være, at Sukkerprisen burde have været forhøjet. Man lægger Mærke til, at det er ikke længere den strenge og haarde Dommer, der klart og myndigt udtaler sit Skyldig over den uduelige Administrator, der ødelægger Millioner for Staten. Saa snart vi kommer til dette, om Sukkerprisen virkelig skulde have været forhøjet, og det ærede Medlem saa skulde tage Stilling dertil, saa bliver det den stille Grubler, der indadventt, men med et ængsteligt Sideblik til de kære allierede, eftertænksomt, halvt spørgende, hvisker: Ja det kan gerne være, at Sukkerprisen burde have været forhøjet. Selv for den mest øvede Balletdanser kan der pludselig forekomme Trin og Bevægelser, der kræver den største Grad af Varsomhed, Anspændelse og Behændighed, hvis Balancen ikke skal tabes, eller han ikke skal forstuve en Fod.